

[Preben Lange]

problemer, vi er blevet stillet over for i den senere tid.

I forbindelse med Grønlandsministerens besøg i Nuuk for nylig blev det grønlandske landsstyre stillet over for nogle ønsker fra ministeren, som ville spare på statens udgifter i Grønland. Jeg vil i den forbindelse kraftigt advare mod nogle af de tiltag, som jeg forstår har været bragt ind i forhandlingerne mellem ministeren og landsstyret. Der er, så vidt jeg er blevet orienteret, tale om at spare 5 pct. på Grønlandsbudgettet, hvilket omregnet vil sige op imod 100 mill. kr., dels ved beskæring af statens anlægsinvesteringer, dels ved reduktion af bloktilskuddet til hjemmestyret og kommunerne.

Hertil vil jeg gerne sige, at nedskæringer også på statens investeringer vil give sig udslag i en yderligere belastning af landskassens og kommunernes økonomi. Når der spares på statens anlægsinvesteringer, vil det betyde, at ca. 200 stabile arbejdspladser må nedlægges, og det vil betyde forøgede sociale udgifter for både landskassen og kommunerne.

Jeg vil gerne i den forbindelse pege på, at beskæftigelsessituationen i forvejen er meget spændt i Grønland. Når jeg siger, at ca. 200 sikre og stabile arbejdspladser kan blive nedlagt ved de foreslåede besparelser, skal det samtidig siges, at disse arbejdspladser ikke kan overføres til det private arbejdsmarked, for et sådant findes nemlig ikke i Grønland. Der er ingen steder at sluse disse folk hen - især i en tid, hvor tilgangen af unge mennesker til det grønlandske arbejdsmarked er større end nogen sinde.

Den eksisterende bloktilskudslov, som gælder for 1983, 1984 og 1985, blev først vedtaget efter meget langvarige og vanskelige forhandlinger mellem den socialdemokratiske regering og landsstyret og medførte, at hjemmestyret ikke fik fuld kompensation for den udhuling af bloktilskuddets realværdi, som den tidligere valgte reguleringsmetode havde givet. Den nugældende tilskudslov er derfor en hellig ko for hjemmestyret, idet den er en fundamental forudsætning for hjemmestyrets nuværende virke og mulighed for fremtidige overtagelser af sagsområder fra staten.

Jeg forstår, at Grønlandsministeren hæmningsløst ønsker, at der skal spares et ret stort beløb på Grønlandsbudgettet. Jeg har

bemærket regeringens forskellige udspil til besparelser hernede, men jeg må på det kraftigste advare imod, at man eventuelt vil forsøge på en nedskæring af de lovfæstede bloktilskud til Grønland.

De sidste års meget strenge vintre, som bl. a. har betydet, at vort fiskeri har haft svært ved at klare sig i kampen imod naturkræfterne, har også betydet, at en stor del af den grønlandske befolkning ikke har kunnet finde beskæftigelse. Vores hovederhverv, fiskeriet, har været hårdt ramt, men også fangerfamilierne har været ramt, så landet i dag står i en alvorlig økonomisk situation.

I Grønland er den politiske vilje til at tage medansvar for den økonomiske udvikling stor. Vi har erkendt områdets store kompleksitet og alvorlige betydning. Landsstyret har derfor oprettet et særligt landsstyreområde for økonomiske anliggender. Jeg vil også nævne, at vi samtidig fik etableret et egentligt finansudvalg, som løbende skal behandle vor økonomiske situation. Dette finansudvalg har også peget på de her nævnte ting, som jeg altså har fuld opbakning til fra Grønland.

Må jeg, mens vi taler om økonomien, endelig sige, at selv om vi har forståelse for Danmarks økonomiske problemer, må vi fastholde staten på, at staten selv må finansiere de opgaver, den fortsat har i Grønland, altså opgaver, som endnu ikke er overgået til hjemmestyreregie. Det vil være en omgåelse af hjemmestyreloven, hvis staten prøver på at få hjemmestyret til at være med til at finansiere de egentlige statsopgaver ved at kræve en medfinansiering på den ene eller den anden måde. Det vil på længere sigt gøre det vanskeligt for os at overtage flere sagsområder fra staten, således som vi her i folketinget næsten i enighed har ønsket det skulle ske.

Jeg vil herefter beskæftige mig med en sag af nok så alvorlig karakter for Grønland i øjeblikket, nemlig de igangværende forhandlinger om Grønlands udtræden af EF og eventuel etablering af en OLT-ordning. Jeg har iagttaget, at landsstyreformanden sammen med rigets udenrigsminister har fremført dansk-grønlandske synspunkter med vægt under udenrigsministermødet i sidste uge. Bortset fra den almindelige og ganske selvfølgeligelige konstatering fra medlemslandenes side, at man er indforstået med Grønlands demokratiske ret til at melde sig ud af EF,